

Bloquejat l'inici del procés de pau basc

Dos mesos després de l'anunci de l'alto el foc permanent d'ETA, la situació al País Basc està marcada per les presses d'uns i la lentitud dels altres a l'hora de posar en marxa una mesa de partits que busqui una solució al conflicte. L'esquerra abertzale acusa el PSOE d'endarrerir i condicionar l'inici del diàleg polític, i Zapatero retreu a Batasuna que vulgui córrer més del compte. Tots consideren que les fitxes s'han mogut però no en la intensitat suficient.

El Govern espanyol dona per finalitzada la verificació de l'alto el foc permanent d'ETA. El Ministre de l'Interior confirma que la decisió del grup basc és "real" i que les armes han callat de manera "completa". Per tant, seguint el guió dissenyat pel Palau de la Moncloa, el procés de pau ja pot començar. Rodríguez Zapatero comunicarà en els pròxims dies a tots els partits la seva intenció d'iniciar contactes amb ETA per afrontar el futur dels presos de l'organització, el desarmament, etc. Aquest carril roda bé. Però Batasuna està preocupada per l'altra via que també cal obrir: la mesa política, la dels partits. Aquest és el fòrum de diàleg essencial, el que intentarà resoldre el conflicte basc. Seran els partits, i no pas ETA i el Govern espanyol, els encarregats de buscar la pau i la normalització. El rovell de l'ou del problema, l'autodeterminació o el dret a decidir, s'haurà de tractar en aquesta mesa. En definitiva, aquest serà el carril de la política amb majúscules, i el fet d'afrontar totes aquestes qüestions dona vertigen a algunes formacions.

Per això, el PSOE està dilatant al màxim la creació de la mesa de partits.

Zapatero pretén centrar el focus de la negociació en la mesa d'ETA, perquè és la més cridanera i la que, per a l'opinió pública, la més fàcil de vendre en termes electorals. En aquest terreny, i pensant en clau de profit polític, els guanys de la pau són un botí molt desitjat per a totes les forces. De fet, el PP és tan conscient d'això que està intentant per tots els mitjans condicionar el procés de pau i evitar que Zapatero s'endugui la glòria i passi a la història com "el pacificador" d'Euskadi.

Però l'estratègia del president espanyol xoca directament amb els interessos de l'esquerra abertzale, més preocupada per entrar, des d'ara mateix, en el debat polític de fons. Els seus dirigents insisteixen que, per solucionar el problema, la mesa clau és la dels partits polítics, i no la d'ETA. Segons Batasuna, amb l'alto el foc permanent ja no hi ha excuses ni coartades per acordar entre totes les forces un fòrum multipartit que es posi a treballar. Per al moviment independentista basc la paraula que millor defineix la situació actual és "bloqueig". A més, un altre motiu de queixa és que, en comptes de suavitzar-se, la pressió de l'Audiència Nacional sobre els seus dirigents ha

A dalt, la comissió designada per Batasuna: Arantxa Santesteban, Xabi Larralda, Elena Urabayen, Arnaldo Otegi, Olatz Danobeltia i Rufi Etxeberria. A baix, José Luis Rodríguez Zapatero a Barakaldo, on va anunciar que el juny començarà el procés de diàleg amb ETA.

anat en augment des que ETA va decidir aturar els atemptats, i que la il·legalització, encara vigent, no permet a Batasuna desplegar una activitat

política normal. Així doncs, es preveu un increment de la tensió en el País Basc durant els pròxims dies i setmanes. L'esquerra abertzale no està dispo-

sada que els seus líders continuïn ingressant a presó per convocar rodes de premsa i actes polítics, i alerta que si el Govern espanyol no mou fitxa, el procés pot arribar al "col·lapse". Al marge de protestar i de denunciar aquesta situació, la il·legalitzada Batasuna ha designat els seus negociadors en la futura mesa de partits. Arnaldo Otegi i Rufi Etxeberria encapçalen la delegació. Amb aquesta iniciativa, el que pretén Batasuna és demanar a la resta de forces que facin el mateix, que escullin als seus interlocutors per posar les bases d'aquest fòrum de diàleg multipartit.

"Sense aquesta mesa i sense l'esquerra abertzale —adverteix Otegi—, no hi ha procés."

Es dona la paradoxa que Zapatero està disposat a seure amb ETA, un grup armat que practica el terrorisme i, en canvi, no dona l'oportunitat a Batasuna de fer política en un escenari d'absència de violència. De moment, el president espanyol no sembla interessat a donar recorregut al partit abertzale.

Navarra també aporta dosis de tensió que causen turbulències en el panorama polític. El fet que Zapatero no confiï en el líder del socialistes navarresos, Carlos Chivite, i que la UGT d'aquesta comunitat sigui l'únic sindicat del País Basc que es negui a signar un document a favor del procés de pau perquè també hi dona suport el LAB, són obstacles que el PSOE haurà de resoldre.

Ara bé, al marge d'aquests aspectes negatius, Batasuna sí que valora de manera especial les paraules pronunciades per Zapatero en el marc de la Festa de la Rosa, a Barakaldo (Biscaia). En aquest acte, celebrat el passat 21 de maig, el president espanyol va afirmar que tots els projectes polítics es poden defensar per vies democràtiques i que els bascos tenen dret a decidir "com en tota democràcia, respectant les lleis". Unes reflexions que els estratègics de l'esquerra abertzale troben insuficients però també reconeixen que apunten en la bona direcció. Pensen que Zapatero està preparant el terreny per a anuncis destacables en els pròxims mesos, més concrets i no tan ambigus, que ajudarien a consolidar i a fer irreversible el nou escenari obert.

Daniel Gómez Amat
Bilbao